

נר שמואל

לענין ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום שני י"ג באדר א תשע"ו

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

גיטין - ע"א

1. רב: חרש שכתב כתבו גט לאשתי - כותבין ונותנין, כיון שנחשב כפיקח. אלו קושיות הקשו עליו?
 - א. כבר שנינו במשנתנו בדין 'נשתתק' שאם אמר על לאו לאו וכו' יכתבו ויתנו, וכ"ש שהרכנה עדיפה מכתובה. ותירצו - משנתנו בחרש, שנחשב כפיקח לכל דבריו, ולכן יכול לגרש ברמיזה. אבל חרש שאינו שומע ומדבר, אם אינו יכול לכתוב לא יועיל רמיזה.
 - ברייתא - מדבר ואינו שומע - זהו חרש, שומע ואינו מדבר - זהו אלם, ושניהם נחשבים כפיקחין. מקורות לשמותם - א. 'ואני כחרש לא אשמע וכאלם לא יפתח פיו'. ב. כפי שאומרים אנשים נלקחו מילותיו.
 - ב. שנינו - לגבי שבועת העדות 'אם לא יגיד' - פרט לאלם שאינו יכול להגיד, שאינו חייב שבועה אם השביעוהו והרכין ראשו שאינו יודע. ומדוע פוטרים אותו, הרי יכול להגיד מתוך הכתב. ותירצו - שונה דין עדות שצריך 'מפיהם ולא מפי כתבם'. אמנם לענין עדות אשה שהקילו בה לקבל אחד ואפילו קרוב, הקילו גם לקבל בכתב.
 - ברייתא - חרש, לא הלכו בו אחר רמיותיו ואחר כתב ידו כדי להחשיבו כפיקח אלא במטלטלין, אבל לא לגיטין. ותירצו - רב סבר כרשב"ג שאומר: שרק חרש מעיקרו, אינו יכול לגרש, כיוון שלא היתה לו דעה צלולה מימיו, אבל פיקח ונתחרש - הוא כותב והן חותמין. שנינו 'כשם שכונסה ברמיזה כך מוציאה ברמיזה' - גירושין דרבנן מפקיעין קידושין דרבנן.
2. מה שאמרו שחרש מעיקרו אינו יכול לגרש זה ביבמתו שכיון שזיקתו היא מדאורייתא ברמיזה אינו יכול להפקיע. באיזו יבמה מדובר? שנפלה לו מאחיו פקח, ואין לפרש אף שנפלה מאחיו חרש וגוזרים אטו פקח, כיון ששנינו: שני אחין חרשין, נשואין שתי אחיות פיקחות או חרשות, או אחת פיקחת ואחת חרשת וכן שתי אחיות חרשות, נשואות לשני אחין פיקחין או חרשין או אחד פיקח ואחד חרש, פטורות מן החליצה ומן היבום. כי כל הזיקה אינה אלא מדרבנן, והיא אחת אשתו מדרבנן, וערוה מדרבנן פטורת זיקה דרבנן. היו נכריות, יכנסו. ואם רצו להוציאן, יוציאן.
 3. שנינו: נשטת - לא יוציא, נתחרש הוא או נשתטה - לא יוציא עולמית. מה באו לומר ב'עולמית'?
 - א. להו"א - אע"ג שיכול לדבר מתוך הכתב, לא יוציא.
 - ב. למסקנה - אע"ג שאנו רואים שהוא חריף.
 - ג. לכדר' יצחק: דבר תורה שוטה מתגרשת, כמו שפיקחת מתגרשת בעל כרחיה. והטעם שאמרו אינה מתגרשת, שלא ינהגו בה מנהג הפקר.
 4. משנה - אמרו לבריא או לשכיב מרע חכם, נכתוב גט לאשתך ואמר להן כתובו, או אמרו לסופר וכתב ולעדים וחתמו, כיצד הדין? אף על פי שכתבוהו וחתמוהו ונתנוהו לו וחזר ונתנו לה - הרי הגט בטל, עד שיאמר לסופר וכתב ולעדים וחתמו.
 5. מהרישא משמע שאם אמר תנו נותנין וכו"מ הסובר מילי מימסרן לשליח, מאידך בהמשך 'עד שיאמר לסופר וכתב ולעדים וחתמו' משמע כר' יוסי שלא מימסרן לשליח, כיצד מתיישב?
 - א. מוכרחים להעמיד שרישא ר"מ וסיפא רבי יוסי, כיון שלושת הביאורים הבאים ידחו.
 - ב. אבוי - כל המשנה כר' מאיר ומדובר שלא אמר 'תנו'. ודחו שא"כ הו"ל עד שיאמר תנו.
 - ג. אלא - מדובר במשנה שלא אמר לשלשה אלא לשנים, ומודה בזה ר"מ שאף אם אמר תנו צריכים לכתוב בעצמם. ונדחה - א"כ הו"ל 'עד שיאמר לשלשה'.
 - ד. אלא כולה כרבי יוסי ובמשנה מדובר שלא אמר 'אמרו', והקשו א. 'הו"ל עד שיאמר אמרו'. ב. הרי הוכחנו לעיל שר' יוסי אינו מודה אף באומר אמרו כיון שיש לחשוש לתקלה.
 - ה. [שיך לדף הבא] רב אשי - כל המשנה כר' יוסי - וכוונתה, לא מבעיא כשלא אמר תנו, אלא אפי' אמר תנו - לא, אינם רשאים לומר לאחרים, ואפילו אם מינה שלשה, ואפילו אם אמר אמרו. ומצינו ברייתא כרב אשי - כתב סופר לשמה וחתמו עדים לשמה, אף על פי שכתבוהו וחתמוהו ונתנוהו לו ונתנו לה - הרי הגט בטל, עד שישמעו קולו שיאמר לסופר וכתב ולעדים וחתמו. 'ישמעו' - לאפוקי ממ"ד: מודה רבי יוסי באומר אמרו. קולו - לאפוקי מרב הסובר שחרש שיכול לדבר מתוך הכתב כותבים ונותנים לאשתו.